

[Hendriksen.]

Det, jeg i Gaar hævdede og i Dag gerne vil understrege, var, at jeg finder det fuldkommen urimeligt, at Andels- og Brugsforeningerne ikke ligestilles med de almindelige handlende i enhver Henseende, baade i skattemæssig Henseende og med Hensyn til de Udgifter, der nu lægges paa Næringen, og som de næringsdrivende maa bære. Jeg erkender naturligvis, at vi ikke ind i Spørgsmaalet om Revision af Næringsloven skal blande Skattespørgsmaal; jeg har ogsaa kun nævnt det rent periferisk i Gaar, men jeg vil hævde, at det naturlige vilde være, om Andelsselskaberne i saa Henseende blev stillet paa lige Fod med de almindelige næringsdrivende, og det glæder mig af de Udtalelser, det ærede Medlem Hr. J. P. Larsen fremsatte for lidt siden, at erfare, at han her var paa samme Linie som jeg og havde samme Anskuelse.

Jeg skal derefter med nogle Ord vende mig til den højtærede Handelsminister. Han omtalte først Tjenestemændenes Stilling. Jeg er her ganske enig med det ærede Medlem Hr. J. C. A. Larsen, saa jeg kan hurtigt gaa bort fra dette Punkt. Den højtærede Handelsminister brugte som Argument for, at Tjenestemændene skulde bibeholde Retten til at drive selvstændig Næring, at de har jo haft denne Ret i 70 Aar. Jeg vil dertil sige, at vi er jo her i Færd med at revidere Næringsloven, og mangt og meget, som man har haft Lov til i de 70 Aar, vil man ikke længere faa Lov til at gøre, hvis det Forslag, der nu ligger paa Tingets Bord, bliver ophøjet til Lov.

Den højtærede Handelsminister førte ogsaa et kraftigt Forsvar for Andelsselskabernes Særstilling i Næringslovgivningen. Nu kan man naturligvis sige, at dette, om Andelsselskaberne og Brugsforeningerne skal være fri for at betale 20 Kr. for Næringsbrev, er et Bagatelspørgsmaal; men det er dog et af disse Naalestik overfor de handlende, som irriterer disse, og som der ingen Grund er til at tilføje dem. Brugsforeningerne og Andelsselskaberne bør betale de 20 Kr. I Lovforslaget er man endda gaaet saa langt, at det i § 4 nævnes, at for Udfærdigelse af Duplikateksemplarer skal de næringsdrivende betale 2 Kr., men naar et Andelsselskab eller en Brugsforening kommer og skal have et Duplikateksemplar, kan dette udfærdiges uden Betaling. Det er nu et urimeligt Forhold; det giver Anledning til Bitterhed og Misfornøjelse hos de handlende, og derfor synes jeg, der var megen Grund til paa dette Punkt at stille Andelsselskaber

og Brugsforeninger lige med de selvstændige næringsdrivende.

Med Hensyn til det Spørgsmaal, den højtærede Minister ogsaa var inde paa, Retten til at have flere Udsalg indenfor den samme Kommune, kan jeg ganske tiltræde de Bemærkninger, det ærede Medlem Hr. Pitzner fremsatte. Jeg erkender, at Hemningerne imod flere Udsalg er af en noget problematisk Natur, og at de kan omgaaes; men det fremhævede jeg meget klart og tydeligt, og ogsaa ret udførligt, synes jeg, i de Bemærkninger, jeg fremsatte i Gaar. Men alligevel er jeg overbevist om, at man, hvis man vil aabne for alle Sluser, vil opnaa en højst uheldig Virkning. Men jeg kan med Hensyn til dette Spørgsmaal som med Hensyn til mange af de andre Punkter, den højtærede Minister var inde paa, nøjes med at henvise til de Bemærkninger, jeg fremsatte i Gaar — det er jo ingen Nytte til at gentage sig selv.

Naar imidlertid den højtærede Handelsminister hævdede, at Grundlaget for det Forslag, der nu er under Debat, er en enstemmig Kommissionsbetænkning — ganske vist tilføjede den højtærede Minister, at der var enkelte Medlemmer, der havde taget Forbehold med Hensyn til Kommissionsbetænkningen —, saa vil jeg dog gerne heroverfor fremhæve, at saaledes som det foreligger for mig — og jeg har jo ikke, saaledes som de ærede Medlemmer Hr. J. C. A. Larsen og Hr. J. P. Larsen været Medlem af Kommissionen —, er det *alle* Kommissionens Medlemmer, der har taget Forbehold. De underskrev alle sammen under Forbehold; de krævede, at de vedblivende maatte have Lov til at arbejde for deres Synspunkter med Hensyn til Principper og Enkeltheder. Men en saadan Kommissionsbetænkning, der er underskrevet med Forbehold af alle de mange, der underskrev den, skal man nu alligevel være varsom med at tillægge alt for megen Vægt.

Den højtærede Handelsminister troede ikke, at det vilde forøge Erhvervsmulighederne, hvis man vilde følge mig i de Betragtninger, jeg i Gaar gjorde gældende. Jeg er nu ganske overbevist om, at det i høj Grad vilde gavne Erhvervssituationen som saadan, hvis man vilde følge mig og følge mig fuldt ud.

Den højtærede Minister tilføjede, at alle Forsøg paa at oprette Kædeforretninger — og derved forstod Ministeren Forretninger, hvor alle Varerne kostede 50 Ø. eller eventuelt 1 Kr. — var umuliggjort her i Danmark. Det kan være ganske rigtigt,